

Samuël van Houten . Ascendant stier of tweelingen?

<https://www.allegroningers.nl/zoeken-op-naam/deeds/6fe12452-3eda-cbb0-0b55-20f4376757d0>

Houten, Samuel van 17-02-1837 10h00 am Groningen

Name van Houten, Samuel Gender: M
born on 17 February 1837 at 10:00 (= 10:00 AM)
Place Groningen, Netherlands, 53n1208, 6e3309
Timezone LMT m6e3309 (is local mean time)
Data source BC/BR in hand Rodden Rating AA Collector: Scholfield
Astrology data Asc taurus 28°07'
Samuel van Houten (29/11)

Groningen (53°13'NB, 6°34'OL)

Klokketijd: 17 februari 1837 10h00m00s

GMT : 17 februari 1837 9h34m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2392057.89861; Sterretijd: 19h48m53s

zon: 28°34' wat in 11

maa: 23°28' kre in 3

mer: 6°46' wat in 10

ven: 5°47' wat in 10

mar: 12°52' lee in 4

jup: 11°08' lee in 4

sat: 17°06' sch in 6

ura: 4°08' vis in 11

nep: 6°31' wat in 10

plu: 14°19' ram in 12

kno: 4°07' sti in 12

che: 9°26' twe in 1

lil: 26°12' kre in 4

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 28°14' sti

Midhemel : 25°15' ste

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/houten-s>

Samuël van Houten,

links-liberaal met grote belangstelling voor sociale vraagstukken en de vrouwenemancipatie

Geboren: 17 februari 1837, Groningen

Gestorven: 14 oktober 1930, Den Haag

Samuël van Houten (29/11)

(roepnaam: Sam), links-liberaal met grote belangstelling voor sociale vraagstukken en de vrouwenemancipatie, is geboren te Groningen op 17 februari 1837 en overleden te Den Haag op 14 oktober 1930. Hij was de zoon van Derk van Houten, houthandelaar en houtzaagmolenaar, en Barbara Elisabeth Meihuizen. Op 29 juni 1861 trad hij in het huwelijk met Elisabeth van Konijnenburg, met wie hij vijf dochters en twee zoons kreeg. Na haar overlijden op 16 juni 1872 hertrouwde hij op 3 juni 1873 met Hermine Leendertz, met wie hij een dochter en twee zoons kreeg.

Van Houten stamde zowel van vaders- als van moederszijde uit doopsgezinde geslachten van zelfstandige ondernemers. Zijn vader was liberaal gemeenteraadslid te Groningen. De jonge Samuel groeide op in een Thorbeckiaans milieu en was op elfjarige leeftijd getuige van de revoluties van 1848. In deze jeugd lagen de fundamenteën van zijn wereldbeschouwing en zijn persoonlijkheid: een uitgesproken individualistische levenshouding, de overtuiging dat economische zelfstandigheid een voorwaarde was voor persoonlijke autonomie, het ideaal van de productieve deugd als tegenhanger tegen het parasitisme en een rationalistische afkeer van iedere leerstellige godsdienst. Van Houten bezocht van 1849 tot 1854 de Latijnse School te Hoogezand, vervolgens studeerde hij rechten aan de Groningse Universiteit. In 1859 promoveerde hij daar op een Verhandeling over de waarde (Groningen 1859). In de jaren daarna was hij werkzaam in de advocatuur, van 1861 tot 1864 tevens als docent aan de Landhuishoudkundige School te Groningen. In 1864 werd hij als opvolger van zijn overleden vader in de Groningse gemeenteraad gekozen, van 1867 tot 1869 was hij bovendien wethouder. In deze tijd verdiepte hij zich in de filosofie en verruilde hij de doopsgezinde voor een niet-christelijke en agnostische levensvisie. In 1869 werd hij voor het district Groningen in de Tweede Kamer verkozen en verhuisde hij naar Den Haag, waar hij de rest van zijn leven zou blijven. Naast zijn Kamerlidmaatschap, dat vijftientig duurde, had hij een advocatenpraktijk in Rotterdam, omdat volgens hem een politicus slechts zelfstandig kon optreden als hij niet financieel afhankelijk was van zijn zetel. Voorts was hij van 1884 tot 1924 bestuurslid van de Maxwell Landgrant Company.

Van Houten was een buitengewoon actief parlementariër, die zich zelden op de achtergrond hield. Hij was de meest uitgesproken figuur in een nieuwe generatie progressief-liberalen die zich keerde tegen het Thorbeckiaanse liberalisme, dat volgens hen in conservatisme en immobilisme was vastgelopen. Volgens Van Houten waren de meeste oudere liberalen weliswaar terecht antiklerikaal, maar hadden zij geen oog voor de achterstelling van de arbeidende klasse. Al in 1869 verdedigde hij

het stakingsrecht in een brief aan zijn vriend N.G. Pierson, met het argument dat de arbeiders zonder organisatie op de arbeidsmarkt geen gelijke partij konden zijn. In de Kamer ging hij op deze lijn voort. Hij publiceerde een initiatief-wetsontwerp ter afschaffing van het coalitieverbod: De regtstoestand der werklieden in Nederland (Den Haag 1870). Zijn dreiging het in te dienen droeg wezenlijk bij tot de intrekking van het verbod in 1872. Veel werk verzette Van Houten om tot een wettelijk verbod van de kinderarbeid te komen. Zijn initiatiefontwerp werd in 1874 door de Kamer aanvaard, maar voor de veldarbeid was een uitzondering gemaakt. Van Houtens voorstel, gemeenten het recht te geven bij verordening de leerplicht in te voeren, kwam er ook niet door. In 1877 diende Van Houten een nota in waarin hij voorstelde het kiesrecht te verlenen aan alle gezinshoofden die konden lezen en schrijven en die in hun eigen levensonderhoud konden voorzien, kortom aan de mannelijke, economisch zelfstandige en geschoolde 'werklieden'. Het voorstel kwam in de Kamer niet in behandeling maar werd door het Algemeen Nederlandsch Werklieden-Verbond als brochure verspreid. Van Houten behoorde in deze kwestie in 1893 echter tot de tegenstanders van J.P.R. Tak van Poortvliet, die het kiesrecht verder wilde uitbreiden. Van Houten zei toen dat hij het kiesrecht wel wilde geven aan de 'vierde stand' die van de arbeid leefde, maar onder geen beding aan de 'vijfde stand', het 'proletariaat', dat van de bedeling leefde. Na de val van Tak van Poortvliet bracht Van Houten, die sinds mei 1894 (en tot juli 1897) minister van Binnenlandse Zaken was, in 1896 een kieswet tot stand die zich uitstreekte tot belasting-, huur-, loon-, pensioen-, spaar- en examenkiezers.

Van Houten wilde na de kinderwet geen verdere sociale wetgeving. Hij meende dat de volwassen arbeiders (mannen én vrouwen) geen staatsbescherming nodig hadden, mits zij zich vrij konden organiseren, zodat een machtsverhouding tussen kapitaal en arbeid zou ontstaan. Zijn pleidooi voor anticonceptie en seksuele hervorming paste in die redenering. Hij was er van overtuigd dat de beperking van het kindertal het 'proletariaat' op den duur zou doen 'uitsterven'. Er zouden dan uitsluitend zelfstandige, productieve en goed onderlegde werklieden overblijven. De staat moest slechts de kunstmatige belemmeringen en bevoordelingen voor de 'kapitalisten' uit de weg ruimen. In het kader van dit laatste streven diende Van Houten in 1890 een wetsontwerp tegen de grondspeculatie in, dat echter volstrekt kansloos was. Deze opvattingen, evenals die over het werkliedenkiezrecht, deden hem na 1900 in het conservatieve kamp van de Vrij Liberalen belanden. De stap naar het sociaal-liberalisme van de generatie van P.W.A. Cort van der Linden en M.W.F. Treub heeft Van Houten nooit gezet. Hij zag dat als 'staatsfilantropie'.

Behalve een actief parlementariër was Van Houten een productief publicist. Al in de jaren zestig schreef hij enkele geruchtmakende artikelen in De Gids waarin de vloer werd aangeveegd met de oud-liberale economische theorie en rond 1870 leverde hij regelmatig artikelen voor het radicale dagblad Het Noorden. In 1872 publiceerde hij een felle brochure tegen Thorbecke: De staatsleer van Mr J.R. Thorbecke (Groningen 1872). In 1874 behoorde hij met W. Heineken, A. Kerdijk, J.D. Veegens en B.H. Pekelharing tot de oprichters van het maandblad Vragen des Tijds. Het stond links van de Thorbeckiaanse Gids en droeg veel bij tot de theoretische onderbouwing van het vooruitstrevende liberalisme, onder meer door artikelen over de sociaal-democratie en het Duitse kathedersocialisme. In 1878 bundelde Van Houten zijn voornaamste artikelen in de Bijdragen tot den strijd over God, eigendom en familie (Haarlem 1878; tweede, vermeerderde druk Amsterdam 1883). Naast zijn kritiek op het behoudende liberalisme en zijn filosofische beschouwingen trokken vooral zijn opstellen over seksuele hervorming en zijn pleidooi voor vrouwenemancipatie de aandacht. Van

Houten meende dat de beteugeling van de bevolkingsgroei een cruciale voorwaarde voor sociale vooruitgang was. Daartoe moest de kennis over anticonceptie op grote schaal worden verspreid. Toen in 1881 de Nieuw-Malthusiaansche Bond werd opgericht aanvaardde hij het erelidmaatschap. Vanaf 1872 verdedigde Van Houten de emancipatie van de vrouw. Hij pleitte voor een nieuw huwelijksrecht op basis van de gelijkheid der partners, voor gelijke toegankelijkheid van het onderwijs voor beide seksen en voor een eigen werkkring voor iedere vrouw, ook als zij gehuwd was. Deze voorstellen leverden Van Houten de waardering van vele feministen op, maar in de Kamer kreeg hij er nooit veel steun voor, ook niet onder de liberalen.

Van Houtens wereldbeschouwing was die van de intellectueel ingestelde, arbeidzame, zelfstandige burger. Tegenover zijn antiklerikalisme stond een rotsvast vertrouwen in de wetenschap, door hem eens omschreven als de 'onzichtbare kerk' van de beschaafden in alle landen. Hij hoopte op een maatschappij waarin alle burgers rationeel en autonoom zouden zijn. Zijn visie op de arbeidersklasse en zijn feminisme waren uiteindelijk gebaseerd op hetzelfde ideaal: de economisch zelfstandige en geestelijk autonome persoonlijkheid die een productieve bijdrage aan de samenleving leverde. Van Houtens droom van een productief kapitalisme zonder proletariaat werd rond 1900 achterhaald door de industriële massamaatschappij. Zijn denkbeelden over seksuele hervorming, vrouwenemancipatie en secularisering kregen eveneens steeds minder kans in deze tijd, waarin de macht van de confessionelen snel groeide. Zo is het te begrijpen dat hij na de eeuwwisseling steeds meer aan de zijlijn van de politiek kwam te staan. Van 1904 tot 1907 was hij lid van de Eerste Kamer. Vanaf de jaren 1890 tot aan zijn laatste levensjaren gaf hij zijn mening over de politiek in de onregelmatig verschijnende Staatskundige brieven en in de zomer van 1930, vlak voor zijn dood, publiceerde hij nog Waarheden en waarschuwingen van een 93er (Haarlem 1930). In een necrologie schreef het Algemeen Handelsblad dat met Samuel van Houten het 'laatste groote licht' van de generatie van 1848 was gedoofd. Van Houten werd op de begraafplaats Oud Eik en Linde bijgezet in het graf van zijn zwager Hendrik Willem Mesdag en diens vrouw Sientje.

jurist politicus e5w4 bp11

2010 o geeft 5w4 op 5w4 dag

0,981	0,006	0,022	5,222	8,706	0,069	0,384	0,623	0,060
1,927	0,000	0,000	0,152	18,133	0,000	1,257	0,019	0,000
0,163	1,101	0,214	0,410	0,612	2,613	0,102	1,900	0,683
0,160	0,006	0,005	2,143	5,324	0,181	0,039	1,184	0,041

2012 0 geeft 5 op 4w5 dag

0,062	0,000	0,000	33,204	22,365	0,000	0,002	0,002	0,000
0,000	0,000	0,000	0,000	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000
0,029	0,751	0,166	0,859	4,316	0,009	0,039	1,150	0,139
0,002	0,000	0,000	28,525	96,521	0,000	0,000	0,002	0,000

Klokketijd: 17 februari 1837 10h10m00s

GMT : 17 februari 1837 9h44m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2392057.90556; Sterretijd: 19h58m55s

lil: 26°13' kre in 3

Huizen (Placidus):

Ascendant : 1°57' twe

Midhemel : 27°38' ste

2010 o geeft 5w4 op 5w4 dag

0,981	0,006	0,022	5,222	8,706	0,069	0,384	0,623	0,060
1,927	0,000	0,000	0,152	18,133	0,000	1,257	0,019	0,000
0,372	0,835	0,121	0,330	1,471	2,560	0,122	1,133	0,423
0,364	0,005	0,003	1,724	12,804	0,177	0,047	0,706	0,025

2012 0 geeft 5 op 4w5 dag

0,062	0,000	0,000	33,204	22,365	0,000	0,002	0,002	0,000
0,000	0,000	0,000	0,000	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000
0,170	1,048	0,105	0,419	5,386	0,019	0,016	0,214	0,213
0,011	0,000	0,000	13,912	120,457	0,000	0,000	0,000	0,000

Bij Samuël van Houten neig ik duidelijk méér naar **late Stier-ascendant** dan naar vroege Tweelingen.

Niet absoluut dogmatisch, maar biografisch én in uw Enneagram/statistische logica vind ik Stier consistenten.

De kernvraag is hier eigenlijk:

was Van Houten primair een beweeglijke ideeënman (Tweelingen),
of een principiële productiviteitsmoralist met rationele hervormingsdrang (Stier)?

Zijn biografie wijst opvallend vaak naar dat tweede.

- **1. De biografische grondtoon**

De BWSA-biografie beschrijft hem als:

- individualistisch
- economisch-autonoom
- anti-parasitair
- productivistisch
- rationeel

- zelfstandig burgerlijk
- wantrouwig tegenover afhankelijkheid
- sterk gehecht aan economische zelfredzaamheid

Dat is geen typische “luchtige” Tweelingenbasis.

Dat is eerder:

- vaste principes
- economische realiteitszin
- bezit/productiviteit
- autonomie
- degelijkheid
- hardnekkigheid

Dus meer Stier.

Zijn beroemde obsessie:

“de productieve, zelfstandige burger”

klinkt bijna archetypisch Stier/2e-huis.

• **2. De paradox van zijn progressiviteit**

Hij was progressief:

- kindernet
- vrouwenemancipatie
- anticonceptie
- arbeidersrechten

maar NIET vanuit sentimenteel idealisme.

Hij redeneerde:

- rationeel
- economisch
- utilitair
- structureel

Dus:

hervorming om productiviteit/autonomie mogelijk te maken.

Dat voelt meer als:

- vaste aarde + Waterman dan:
- pure Tweelingen-fluiditeit.

• **3. Zijn enorme Waterman-signatuur hoeft géén Tweelingen-ascendant te betekenen**

Hij heeft al:

- Zon Waterman
- Mercurius Waterman
- Venus Waterman
- Neptunus Waterman

Dus het intellectuele, vooruitstrevende, polemische en hervormende zit al extreem sterk in de radix.

Daarvoor heeft hij géén Tweelingen-ascendant meer nodig.

Integendeel:

een Stier-ascendant verklaart juist beter waarom die radicale ideeën zo:

- systematisch
- economisch
- praktisch
- institutioneel

werden uitgewerkt.

• **4. Het lichaam en de stijl**

Op foto's en beschrijvingen oogt hij niet typisch Tweelingen:

- niet nerveus
- niet versnipperd
- niet lichtvoetig
- niet journalistiek-speels

eerder:

- zwaar
- standvastig
- degelijk
- koppig
- burgerlijk-autoritatief

Dat past opvallend goed bij late Stier.

• **5. Uw Enneagram-analyse ondersteunt Stier eigenlijk ook**

Uw 2010/2012-resultaten blijven in beide scenario's zeer sterk 5/4-georiënteerd.

Maar het verschil zit subtiel in de "belichaming".

• **Bij Stier-ascendant:**

de 5 wordt:

- productief
- economisch
- institutioneel
- systematisch

- concreet-hervormend
- **Bij Tweelingen-ascendant:**

de 5 zou eerder worden:

- journalistiek
- fragmentarisch
- intellectueel-speels
- discursief
- polymorf

Dat laatste zie ik minder.

Hij bleef ondanks zijn radicalisme opvallend:

- doctrinair consequent
- economisch-moralistisch
- principieel

- **6. Het interessante detail: Cheiron in Tweelingen**

Bij Stier-ascendant staat Cheiron in huis 1.

Dat vind ik inhoudelijk interessant.

Want hij was:

- briljant intellectueel,
maar ook:
- voortdurend controversieel,
- polariserend,
- verkeerd begrepen,
- intellectueel eenzaam.

Een soort:

“gewonde rationalist”.

Dat past goed bij Cheiron Tweelingen in 1.

Bij Tweelingen-ascendant verschuift dat subtiel van toon.

- **7. De politieke evolutie zegt ook iets**

Hij begon progressief en eindigde relatief conservatief-liberaal.

Dat patroon zie je vaak bij:

- vaste tekens,
- vooral Stier/Leeuw/Schorpion.

Men verandert minder van kernwaarden dan men denkt.

Zijn basisidee bleef immers altijd hetzelfde:

zelfstandige productieve burgers.

Alleen de maatschappij veranderde.

Dat is typisch vaste-signatuur.

- **8. Daarom zou ik voorlopig zeggen**
- **Waarschijnlijker:**
- Ascendant Stier 28°
- **Minder waarschijnlijk:**
- Ascendant Tweelingen 2°

Omdat de biografie voortdurend terugvalt op:

- autonomie
- economische degelijkheid
- productiviteit
- vaste principes
- burgerlijke standvastigheid
- anti-afhankelijkheidsmoraal

en veel minder op:

- flexibiliteit
- multiperspectiviteit
- speelsheid
- veranderlijkheid
- verbale lichtheid.

En dat terwijl zijn Waterman-stellium al méér dan genoeg lucht/intellect toevoegt.

Dus:

de Waterman verklaart de hervormer,
de Stier verklaart de harde economische ruggengraat van die hervormer.

Dat is biografisch een vrij elegante combinatie.